

el davantal de pere calders l'estat de les qüestions

No puc evitar una sensació de desassossec, cada dia de bon matí, quan m'assabento de les notícies d'actualitat. N'hi ha de bones que a mi em semblen tirant a dolentes, i al revés. Algunes de les més importants em provoquen allò que se'n diu vergonya aliena. Si se'm permet, em referiré a tres temes que ocupen grans espais i comentaris que no cessen.

En primer lloc, el desarmament. Es podria jurar que les grans potències (i les mitjanes i les petites que els fan d'escolanet) han decidit d'abaixar la guàrdia. Almenys, de paraula, perquè de moment en parlen pels colzes, però sense anar més enllà d'un regateig en matèria de quantitats: tants tancs, avions, míssils i altres eines mortíferes que es comprometran a reduir per banda. Exactament així, com unes rebaixes de fi de temporada que no signifiquen pas la voluntat decidida de plegar el negoci. Una mena de liquidació de saldos, perquè els grans oponents no s'amaguen de dir que tenen a la faixa armes noves, flamants, que converteixen en antigalles les que utilitzaven fins ara per a espantar-se mútuament. Se suposa que podran col·locar les existències sobrants entre els seus acòlits,

sempre disposats a pagar un bon preu per utensilis de prendre mal, un atractiu que envelleix però que no passa mai de moda. I que presenta uns vaitots sorprenents: Xile, tot i la feixuguesa d'uns problemes que no acaba de resoldre, ha tingut temps i humor per a inventar un canó que és una obra mestra dins l'especialitat. Pot engegar projectils pesats a grans distàncies i ha merescut de seguida l'atenció d'uns quants clients potencials que no han pogut resistir l'enllaminiment que això representa. Cal remarcar que tothom invoca els sagrats principis de la Defensa (amb majúscula, naturalment), però cada vegada queda més boirós qui ens ha d'atacar, on és l'enemic. ¿No podria ésser, per exemple, que el primer canó d'alta qualitat fet a Xile l'apuntessin al cor de Santiago? Coses semblants han passat en altres llocs i més d'una vegada, perquè el concepte de defensa és incert.

El segon tema és el de la fúria de l'Islam. Tot el món en va ple. La captura i execució de Salman Rushdie encara no s'ha consumat —i que així sigui per molts anys—, però, en canvi, els iranians han descobert que Dante Alighieri els havia ofès greument, per haver col·locat el profeta Mahoma en una de les dependències de l'infern. És una cosa que es veu que els havia passat per alt, no hi han caigut fins ara. Sempre hi ha algú que infla el cap dels altres fent d'espïeta. De tota manera, és una

innegable millora qualitativa, perquè d'un escriptor que tothom qualifica de mediocre, han passat a un clàssic de la literatura universal.

El tercer tema és el del forat a la capa d'ozó. Hi ha una creixent inquietud mundial, perquè entre una cosa i una altra ens estem barrotant el terra que ens aguanta i el cel que ens aixopluga. Però vet aquí que topem amb un conflicte d'interessos, perquè la producció dels gasos que s'utilitzen bàsicament en la fabricació d'esprais és altament rendible. Alguns països productors dels CFC, entre ells la Xina, ja han mostrat alarma i afirmen que si es formalitza la prohibició dels gasos esmentats, exigiran compensacions. En general, s'observa més temença per la pèrdua del negoci que no pas per una anunciada inhabilitat del planeta. Se'n diu que la capa d'ozó trigaria com a mínim cent anys per recuperar-se totalment. És el termini que la veu popular ens fixa per a la calbesa total i col·lectiva.

Pere Calders